

Opravična št.:

Up-374/17

ECLI:

ECLI:SI:USRS:2017:Up.374.17

Akt:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Kp 53384/2014 z dne 15. 4. 2017 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. IV K 53384/2014 z dne 13. 4. 2017

Izrek:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Kp 53384/2014 z dne 15. 4. 2017 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. IV K 53384/2014 z dne 13. 4. 2017 se zavrže.

Evidenčni stavek:

Zoper pravnomočen sklep o odreditvi pripora je po Zakonu o kazenskem postopku dovoljena zahteva za varstvo zakonitosti, tj. izredno pravno sredstvo, o katerem odloča Vrhovno sodišče kot najvišje sodišče sodne oblasti. Zahteva za varstvo zakonitosti je učinkovito pravno sredstvo, s katerim je mogoče uveljavljati tudi vse kršitve človekovih pravic ali temeljnih svoboščin v postopku pred Vrhovnim sodiščem.

Če pritožnik predlaga, naj Ustavno sodišče obravnava ustavno pritožbo pred izčrpanjem izrednih pravnih sredstev, mora Ustavno sodišče ugotoviti, ali so izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 51. člena Zakona o Ustavnem sodišču za odločanje o ustavni pritožbi.

V skladu z ustaljeno ustavnosodno presojo pritožnik izkaže očitnost kršitve, če izkaže, da je treba ugotoviti kršitev človekove pravice ali temeljne svoboščine, ker tega sklepa ni mogoče ovreči ali omajati niti po vsestranskem preizkusu, saj vse okoliščine, zdrava pamet in vse izkušnje, brez dokazovanja in brez možnosti nasprotnega utemeljevanja, izključujejo vsako možnost drugega sklepa.

Če pritožnik zatrjevanih kršitev človekovih pravic ne izkaže s tisto stopnjo očitnosti, ki se zahteva, da bi Ustavno sodišče lahko izjemoma odločalo o ustavni pritožbi, ni izpolnjen eden izmed kumulativno zahtevanih pogojev in zato ni izpolnjena procesna predpostavka iz drugega odstavka 51. člena Zakona o Ustavnem sodišču za začetek postopka na podlagi ustavne pritožbe.

Če pred vložitvijo ustavne pritožbe niso izčrpana vsa izredna pravna sredstva, pritožnik pa ne izkaže, da so izpolnjeni pogoji za sprejem ustavne pritožbe pred odločitvijo sodišča o izrednem pravem sredstvu, Ustavno sodišče ustavno pritožbo zavrže.

Geslo:

1.5.51.2.1 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku odločanja o ustavni pritožbi - Zavrženje.

1.4.52.4 - Ustavno sodstvo - Postopek - Procesne predpostavke v postopku ustavne pritožbe - Izčrpanje pravnih sredstev.

1.4.52.5 - Ustavno sodstvo - Postopek - Procesne predpostavke v postopku ustavne pritožbe - Izjemno odločanje pred izčrpanjem pravnih sredstev.

5.3.13.17 - Temeljne pravice - Državljsanske in politične pravice - Procesna jamstva, pravica do obrambe in poštenega sojenja „(19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31)“ - Obrazložitev.

5.3.5.1 - Temeljne pravice - Državljsanske in politične pravice - Svoboda posameznika „(19, 20)“ - Odvzem svobode.

1.5.5.2 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Ločena mnenja članov - Odklonilna mnenja.

Pravna podlaga:

Člen 55.b.1.5, Zakon o Ustavnem sodišču [ZUstS]

Člen 19, 20, 22, 23.1, Ustava [URS]

Opomba:

Dokument v PDF obliki:

 [Up-374-17.pdf](#)

 [Up-374-17 - Odklonilno LM DDr. Jakliča.pdf](#)

Polno besedilo:

Up-374/17-13

6. 7. 2017

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus ustavne pritožbe dr. Milka Noviča, Ljubljana, ki ga zastopa Jože Hribernik, odvetnik v Ljubljani, na seji 6. julija 2017

sklenilo:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Kp 53384/2014 z dne 15. 4. 2017 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. IV K 53384/2014 z dne 13. 4. 2017 se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Okrožno sodišče v Ljubljani je na glavni obravnavi 13. 4. 2017 pritožnika s prvostopenjsko sodbo spoznalo za krivega storitve kaznivega dejanja umora po 4. točki 116. člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15 in 38/16 – v nadaljevanju KZ-1). Izreklo mu je kazen 25 let zapora in ob razglasitvi te sodbe zoper pritožnika odredilo pripor iz pripornega razloga ponovitvene nevarnosti po 3. točki prvega odstavka 201. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 47/13 in 87/14 – v nadaljevanju ZKP). Ob izreku sodbe je sodišče zoper pritožnika odredilo tudi pripor iz razloga ponovitvene nevarnosti po 3. točki prvega odstavka 201. člena ZKP. Zoper pravnomočen sklep o odreditvi pripora pritožnik vloga ustavno pritožbo.

2. Pritožnik meni, da so podani pogoji za izjemno odločanje o ustavni pritožbi, saj naj bi šlo za očitne kršitve pravic iz drugega odstavka 14. člena, 19., 20., 22. člena, prvega odstavka 23. člena, 25. člena, 27. člena, prvega odstavka 28. člena in 29. člena Ustave ter 6. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 - EKČP).

3. Zatrjevane kršitve naj bi bile očitne iz več razlogov. Pritožnik se sklicuje na sklep z dne 7. 12. 2016, s katerim je sodišče pripor zoper njega odpravilo. Opisuje potek postopkov z ustavnima pritožbama, o katerih je Ustavno sodišče že odločilo z odločbo št. Up-495/16, Up-540/16 z dne 18. 7. 2016 (Uradni list RS, št. 51/16). Sklicuje se tudi na še dve nerešeni ustavni pritožbi št. Up-714/16 in št. Up-833/16 ter Ustavnemu sodišču predlaga, naj pri odločanju o tej ustavni pritožbi upošteva vse njegove predloge in navedbe iz navedenih ustavnih pritožb. Navaja, da je prvostopenjsko sodišče na glavni obravnavi 7. 12. 2016 ugodilo predlogu obrambe in pripor zoper pritožnika odpravilo. Iz tega sklepa naj bi izhajale tudi pomembne ugotovitve, ključne za odločitev o tej ustavni pritožbi. Izpostavlja zlasti ugotovitev sodišča, da naj bi se po pridobitvi nemškega izvedenskega mnenja in zaslišanja izvedenca balistične stroke Mantheia utemeljen sum pomembno omajal. Do glavne obravnave 7. 12. 2016 naj bi bil ta potrjen predvsem z izvedenskim mnenjem izvedenca Sabliča. Vsi drugi dokazi (neaktivnost računalnika, ugotovitve rekonstrukcije, "seznam za fentanje"), pa naj bi skupaj z izvedenskim mnenjem tvorili nekakšen krog indicev, ki je omogočal sklepanje o obstoju utemeljenega suma. Poudarja, da je sodišče po zaslišanju nemškega izvedenca 7. 12. 2016 ugotovilo, da se je utemeljen sum omajal do te mere, da je bilo treba pripor odpraviti. Pri tem naj se sodišče ne bi opredeljevalo do same ponovitvene nevarnosti, Farkašev "seznam za fentanje" naj bi v zvezi z večkrat omenjenimi izpovedbami obremenilnih prič obravnavalo le kot indic. Izpostavilo naj bi tudi, da pritožnik, kljub opisu njegovih lastnosti, nikoli ni bil fizično agresiven.

4. Pritožnik navaja, da je prvostopenjsko sodišče v izpodbijanem sklepu utemeljen sum utemeljevalo prav na podlagi dejstva, da ga je sodišče spoznalo za krivega storitve očitnega kaznivega dejanja, medtem ko naj bi razloge za obstoj ponovitvene nevarnosti utemeljevalo praktično iz istih razlogov, kot preden je 7. 12. 2016 pripor zoper njega odpravilo. Po oceni pritožnika se od 7. 12. 2016 pa do 13. 4. 2017 (čas, ko je bil pritožnik na prostosti) med dokaznim postopkom ni zgodilo prav nič, kar bi sodišču omogočalo podlago, da ga je spoznalo za krivega tako hudega kaznivega dejanja in mu izreklo kazen 25 let zapor. Po navedbah pritožnika o utemeljenem sumu ni smiselno izgubljati besed, pa vendar naj bi bila obsodilna sodba zanj hudo presenečenje, saj naj dokazni postopek podlage za tako odločitev ne bi prinesel. Tako odločanje sodišča in različno ocenjevanje dokazov naj bi kazalo na očitno kršitev njegove pravice do nepristranskega sojenja.

5. Po mnenju pritožnika so argumenti sodišč o obstoju ponovitvene nevarnosti nelogični in življenjsko nesprejemljivi, argumentacijsko prazni. Vsakemu povprečno inteligentnemu človeku naj ne bi dopuščali miselne povezave in razumske razlage. Iz vsebine izpodbijanih sklepov naj bi jasno izhajalo, da ga sodišča v postopku niso obravnavala kot subjekta, ki je nosilec ustavnih pravic. Sodišča naj bi se mimo izvedenih dokazov parcialno oprijemala zgolj navidezno obremenilnih dejstev, ki naj bi jih inkorporirala v nezakonito in neustavno odločitev o tem, da je podan priporni razlog ponovitvene nevarnosti. Ob dejstvu, da se je pritožnik štiri mesece vse do razglasitve sodbe branil s prostosti, naj bi bilo sklepanje sodišča o tem, da obstaja ponovitvena nevarnost, neresno. Argumenti za tako sklepanje naj bi bili arbitrarni in brez ustrezne dokazne

podlage. Sodišče naj bi priporni razlog ponovitvene nevarnosti utemeljevalo z izpovedbami priče Farkaša glede "seznama za fentanje", sklicevalo naj bi se tudi na izpovedbe priče Ogorevc, Novak Tušar, Korenčan, pavšalno pa naj bi navedlo priče Gaberšček, Husić, Venturini, Hočevar, Pintar. Pri tem naj sodišče ne bi obrazložilo, kaj obremenilnega je vsaka od navedenih prič povedala o pritožniku. Nezakonito, arbitrarno in pristransko naj bi bilo ravnanje sodišča, ko je sklepalo o osebnosti obdolženca, da je vzkipljiv. To naj bi sodišče zaznalo pri zaslišanju zanj obremenilnih prič in ga odstranilo iz sodne dvorane. Sodišče naj za tako oceno ne bi imelo ustreznega znanja, ampak bi moralo to prepustiti ustreznim izvedencem. Poleg tega naj bi tudi povsem mimo in v nasprotju z obema izvedenskima mnenjema ocenjevalo osebnost pritožnika in tako kršilo njegovo pravico do nepristranskega sodišča. Tudi opiranje sodišč na izvedensko mnenje izvedenca dr. Benedika, ki naj bi bilo izdelano še v fazi preiskave, naj bi bilo le parcialno. Za pritožnika je sporno tudi stališče sodišča, da izvedencu psihiatru dr. Kravosu ne sledi. Oceno izvedenca, da je pritožnik čustveno topla oseba, da ni agresiven in zamerljiv, da je odločitev sodišča sprejel v veliki meri in se z njo sprijaznil, naj bi sodišče primerjalo z izpovedbami prič, ki naj jih ne bi navedlo in pri tem ocenilo, da izvedencu na podlagi izpovedb prič ne bo sledilo. Do kršitve pravice iz prvega odstavka 23. člena Ustave naj bi nadalje prišlo zato, ker je sodišče pri svoji argumentaciji uporabilo tudi dejstva, s katerimi naj pritožnik ne bi bil seznanjen. Sodišče naj bi se sklicevalo na to, da je pritožnik po izpustitvi iz pripora klical na Kemijski inštitut in vznemirjal zaposlene, kar naj bi bilo razvidno iz dopolnitve kazenske ovadbe. Pritožnik navaja, da sodišče dopolnitve kazenske ovadbe ni upoštevalo kot del listin, ki bi bile vpogledane do zaključka glavne obravnave. Na to dopolnitev naj bi pred začetkom zaključnih govorov na glavni obravnavi 12. 4. 2017 opozorilo šele tožilstvo, pritožnik pa naj bi na to odgovoril z obširnimi pojasnilom. Pritožnik nadalje trdi, da Višje sodišče s sklepom z dne 15. 4. 2017 na večino njegovih obširnih pritožbenih navedb ni odgovorilo. V delu, v katerem naj bi to presojo opravilo, pa naj bi bila ta ocena tako nerazumna, da je ne more sprejeti. Višje sodišče naj bi odločalo kontradiktorno. Po eni strani naj bi navedlo, da svoje dokazne ocene ne bo podalo, ker bi na ta način preseгло okvir odločanja pritožbenega sodišča v fazi odreditve pripora. Po drugi strani pa naj bi opravilo dokazno oceno glede rekonstrukcije dejanja, ki naj bi po mnenju pritožnika jasno pokazala, da kaznivega dejanja objektivno ni mogel storiti. Ocena sodišča naj bi bila drugačna, po mnenju pritožnika nepopolna in pristranska. Mimo pritožbenih navedb naj bi namreč navedlo, da je pritožnik potreboval le dve minuti, da je iz omare vzel plašč, medtem ko naj bi njegova hči in njena prijateljica za parkiranje in prihod do fitnesa potrebovali le eno minuto. Pritožnik se ne strinja niti s stališčem Višjega sodišča, da ni treba, da bi sodišče dobesedno povzelo izpovedbo vsake priče, ampak zadošča navedba, da so navedene priče izpovedale v bistvenem enako. Meni tudi, da nobena od prič zoper njega ni izpovedala na način, kot to želi prikazati sodišče. Pritožnik izraža nestrinjanje tudi s tem, da je sodišče kljub temu, da je pritrdilo pritožbenim navedbam obrambe v delu, kjer so bile povzete in obrazložene ugotovitve obeh izvedencev dr. Benedika in dr. Kravosa, ocenilo, da nič od tega ne izključuje ponovitvene nevarnosti. Po mnenju pritožnika sodišče ne zmore samostojno predstaviti ene subjektivne okoliščine, na podlagi katere bi mu lahko omogočilo sklepanje, da dejansko obstaja realna in konkretna nevarnost ponovitve očitnega kaznivega dejanja. Subjektivne okoliščine naj bi sodišče presojalo v luči objektivnih okoliščin, kar naj bi bilo protiustavno. Kot nelogično ocenjuje tudi sklepanje Višjega sodišča, da je treba dejstvo, da pritožnik kljub temu, da je bil izpuščen na prostost, ni storil novega istega kaznivega dejanja, pripisati njegovi visoki inteligenci, da pa pri tem ni mogoče spregledati ravnanja pritožnika, ko naj bi že naslednji dan, ko je bil izpuščen iz pripora, klical na Kemijski inštitut. Ob navedbah sodišča, da naj bi pritožnik na Kemijski inštitut klical v zvezi z urejanjem računalnika Damirja Metelka, naj bi bila povsem nezakonito in neutemeljeno povzeta vsebina uradnega zaznamka, da je pritožnik

receptorje spraševal v zvezi s kaznivim dejanjem. Poleg tega pritožnik opozarja, da s tem uradnim zaznamkom med kazenskim postopkom sploh ni bil seznanjen. Po oceni pritožnika posamezni dokazi kot tudi vsi dokazi skupaj ne morejo dati zaključka, da je podana ponovitvena nevarnost. Ustavnemu sodišču predlaga, naj ustavno pritožbo sprejme v obravnavo, izpodbijane sklepe razveljavi in pripor zoper njega odpravi.

6. Razumsko nesprejemljivi naj bi bili tudi razlogi sodišča, s katerimi utemeljuje sorazmernost pripora. Sodišče naj bi kot dejstvo, ki upravičuje sorazmernost, štelo, da je bil pritožnik spoznan za krivega in mu je bila izrečena kazen zapora. Pri odločitvi o odpravi pripora 7. 12. 2016 pa naj bi sodišče štelo, da sorazmernost ni podana, ker dokaznega postopka ni bilo mogoče v kratkem zaključiti. Materialnopravno zmotna naj bi bila odločitev Višjega sodišča, da sodna praksa dopušča, da se sklep o odreditvi pripora sklicuje na uradni zaznamek. Šlo naj bi za uradni zaznamek (ki naj bi bil del dopolnjene ovadbe) o tem, da je pritožnik po odpravi pripora klical na Kemijski inštitut, ki naj ne bi bil del dokazov, predstavljenih na glavni obravnavi.

B. - I.

7. Pritožnik predlaga, naj Ustavno sodišče ustavno pritožbo sprejme v obravnavo na podlagi drugega odstavka 51. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 - uradno prečiščeno besedilo in 109/12 - v nadaljevanju ZUstS). Zato je moralo Ustavno sodišče najprej ugotoviti, ali so izpolnjeni pogoji, da odloča o ustavni pritožbi pred odločitvijo Vrhovnega sodišča. Zoper pravnomočno odločbo o odreditvi pripora je namreč v skladu s četrtem odstavkom 420. člena ZKP dovoljena zahteva za varstvo zakonitosti, tj. izredno pravno sredstvo, o katerem odloča Vrhovno sodišče.

8. V skladu z ustaljeno ustavnosodno presojo je zahteva za varstvo zakonitosti zoper pravnomočno odločbo učinkovito pravno sredstvo. To velja tudi za presojo vsake pravnomočne odločbe sodišča o odreditvi pripora in v zakonu taksativno naštetih primerov odločb o podaljšanju pripora. Na njeni podlagi lahko Vrhovno sodišče presoja pravilnost uporabe materialnega in procesnega prava. V zahtevi za varstvo zakonitosti mora Vrhovno sodišče na zahtevo vlagatelja presojati tudi vse zatrjevane kršitve človekovih pravic (prvi odstavek 15. člena in 125. člen Ustave).[1] Pred izčrpanjem zahteve za varstvo zakonitosti torej ustavna pritožba praviloma ni dovoljena; če je vložena, jo Ustavno sodišče zavrže. V obravnavo jo lahko sprejme samó ob izpolnjenih pogojih iz drugega odstavka 51. člena ZUstS (peta alineja prvega odstavka 55.b člena ZUstS).

9. Ustavno sodišče je že v sklepu št. Up-373/14 z dne 11. 6. 2014 (Uradni list RS, št. 74/14) opredelilo ustavna izhodišča, ki opredeljujejo ustavnopravno razmerje med Ustavnim in Vrhovnim sodiščem v sistemu državne oblasti, kot ga ureja Ustava. Pojasnilo je, da je ustavna pritožba posebno pravno sredstvo, s katerim Ustavno sodišče nadzoruje, ali sodna oblast, katere položaj ureja Ustava v drugem stavku drugega odstavka 3. člena ter v 125. do 134. členu, pri izvrševanju svojih pristojnosti spoštuje človekove pravice in temeljne svoboščine. Vrh te (redne) sodne oblasti je po izrecni ureditvi v 127. členu Ustave Vrhovno sodišče, ki je po prvem odstavku tega člena najvišje sodišče v državi in ki po drugem odstavku tega člena odloča o izrednih pravnih sredstvih. Kot vrh sodstva Vrhovno sodišče z odločanjem o izrednih pravnih sredstvih skrbi za pravilno in enotno uporabo prava v sodnih postopkih. To je njegova pristojnost in hkrati odgovornost za izvrševanje te pristojnosti, saj ima sodna oblast tako kot drugi dve veji oblasti odgovornost za

učinkovito izvrševanje svojega dela funkcije državne oblasti.

10. V sklepu št. Up-373/14 je Ustavno sodišče nadalje pojasnilo, zakaj Ustavno sodišče praviloma ne more odločati o ustavni pritožbi kot vzporedno sodišče z Vrhovnim sodiščem ali pred njim, kadar je z zakonom predvideno izredno pravno sredstvo pred Vrhovnim sodiščem. Pri tem je zapisalo naslednje: "Zakonodajalec je zahtevo po izčrpanju vseh pravnih sredstev, ki jo je vzpostavila že Ustava v tretjem odstavku 160. člena, vsebinsko ponovil v prvem odstavku 51. člena ZUstS. Izkoristil pa je tudi pooblastilo iz navedene določbe Ustave, po katerem lahko določi izjeme od zahteve po poprejšnjem izčrpanju vseh pravnih sredstev. Taka izjema je drugi odstavek 51. člena ZUstS, ki določa, ob katerih pogojih lahko Ustavno sodišče vendarle odloča pred izčrpanjem izrednih pravnih sredstev. Ta določba se glasi: 'Pred izčrpanjem izrednih pravnih sredstev lahko Ustavno sodišče izjemoma odloča o ustavni pritožbi, če je zatrjevana kršitev očitna in če bi z izvršitvijo posamičnega akta nastale za pritožnika nepopravljive posledice.' V skladu s to določbo lahko torej Ustavno sodišče izjemoma odloča tudi o ustavni pritožbi zoper pravnomočno sodbo pred izčrpanjem zahteve za varstvo zakonitosti pred Vrhovnim sodiščem." In še: "Drugi odstavek 51. člena ZUstS je izjema od pravila iz prvega odstavka tega člena. Izjeme je treba že same po sebi razlagati restriktivno. V drugem odstavku 51. člena ZUstS pa je še posebej povedano, da je odločanje Ustavnega sodišča pred izčrpanjem izrednega pravnega sredstva dopustno le izjemoma, pri čemer Zakon uporabi tudi diskrecijsko besedo 'lahko'. Tako imamo v tej pravni normi kombinacijo pooblastila za odločanje po prostem preudarku ('lahko' s poudarkom na izjemoma) in dveh nedoločenih pravnih pojmov. Pooblastilo za odločanje po prostem preudarku je treba razlagati v skladu z namenom, zaradi katerega je Ustavnemu sodišču to pooblastilo dano. Dano pa mu je zato, da lahko ob določenih strogih pogojih zagotovi varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, še preden bi se o njih dokončno izrekla pri odločanju o izrednih pravnih sredstvih pristojna sodišča. Ustavno sodišče mora pri tem upoštevati, da je ustavna pritožba subsidiarno pravno sredstvo, zato mu zakon nalaga, da to pooblastilo uporabi res izjemoma, pri čemer je zavezano spoštovati načelo enakosti pred zakonom (drugi odstavek 14. člena Ustave). Ne da bi imelo utemeljen razlog, v kasnejših podobnih primerih ne sme odločiti drugače kot v prejšnjih.[2] Uporabi pa lahko to pooblastilo samó, če sta kumulativno izpolnjena dva pogoja, izražena v obliki nedoločenih pravnih pojmov: 1) očitnost zatrjevane kršitve človekove pravice in 2) nepopravljive posledice, ki bi z izvršitvijo izpodbijanega akta nastale za pritožnika."

11. Prav tako je Ustavno sodišče v sklepu št. Up-373/14 ponovno ocenilo tudi standard "očitnosti" kršitve. Pri tem je med drugim zapisalo naslednje: "Večkrat pa se je Ustavno sodišče opredelilo do zatrjevane očitnosti kršitev človekovih pravic. Ta nedoločen pravni pojem je podrobneje razložilo že v precedenčnem sklepu št. Up-62/96 z dne 11. 4. 1996 (OdlUS V, 68). V njem je Ustavno sodišče poudarilo, da očitna kršitev ni enako kot '*prima facies*' kršitev. Nekaj, kar bi bilo na prvi pogled (*prima facie*) lahko videti kot kršitev, se namreč lahko po vsestranski presoji izkaže drugače. Za 'očiten' je Ustavno sodišče navedlo, da je 'takšen, ki ga ni mogoče ovreči ali 'omajati' niti po vsestranskem preizkusu, ker vse okoliščine, zdrava pamet in vse izkušnje, brez dokazovanja in brez možnosti nasprotnega utemeljevanja, izključujejo vsako možnost drugačnega sklepa.' Tako ozka razlaga pojma očitnosti kršitve je na mestu zaradi tega, ker Ustavno sodišče pooblastilo za odločanje pred izčrpanjem izrednih pravnih sredstev lahko uporabi samo izjemoma. Po teh, v ustavnosodni presoji sedaj že ustaljenih izhodiščih je Ustavno sodišče vse od sklepa št. Up-62/96 presojalo, ali so pritožniki izkazali očitnost zatrjevanih kršitev človekovih pravic." V skladu s predhodno navedenimi kriteriji mora Ustavno sodišče ob upoštevanju načela enakosti

pred zakonom (drugi odstavek 14. člena Ustave) odločati tudi v pritožnikovem primeru.

B. - II.

12. Predmet ocene v postopku s to ustavno pritožbo so lahko zgolj navedbe, s katerimi pritožnik zatrjuje kršitve, do katerih naj bi prišlo v postopku, v katerem so bili izdani sklepi, ki jih pritožnik izpodbija s to ustavno pritožbo. Navedbe, ki jih pritožnik opira na sklep z dne 7. 12. 2016, s katerim je sodišče pripor zoper njega odpravilo, ne morejo biti predmet ocene v postopku s to ustavno pritožbo. Ob že navedenem zato tudi navedbe, s katerimi pritožnik utemeljuje kršitve človekovih pravic v ustavnih pritožbah št. Up-714/16 in št. Up-833/16, ne morejo biti sestavni del trditvene podlage pritožnika v tej ustavni pritožbi. Ustavno sodišče bo njihovo presojo opravilo, ko bo odločalo o obeh navedenih zadevah.

B. - III.

13. Pritožnik zatrjuje očitnost kršitev pravic iz drugega odstavka 14. člena, 19., 20., 22. člena, prvega odstavka 23. člena, 25. člena, 27. člena, prvega odstavka 28. člena in 29. člena Ustave ter 6. EKČP. Pri tem je pritožnikove trditve v skladu z načelom enakosti pred zakonom (drugi odstavek 14. člena Ustave) treba presojati glede na standard, ki ga je Ustavno sodišče vzpostavilo v sklepu št. Up-62/96 in nazadnje ponovno potrdilo v sklepu št. Up-373/14. Presoditi je treba, ali je pritožnik izkazal, da gre za očitnost kršitve, ki je takšna, da je ni mogoče ovreči ali omajati niti po vsestranskem preizkusu, ker vse okoliščine, zdrava pamet in vse izkušnje, brez dokazovanja in brez možnosti nasprotnega utemeljevanja, izključujejo vsako možnost drugečnega sklepa.

14. Pri presoji izpodbijanih sklepov pa je mogoče oceniti le, ali je pritožnik izkazal, da gre za očitnost kršitve pravice iz 22. člena in prvega odstavka 23. člena Ustave. Drugi očitki pritožnika o kršitvah človekovih pravic niso materialno izčrpani. Materialna izčrpanost očitkov v predhodno vloženi pritožbi, tudi ko gre za odločanje Ustavnega sodišča na podlagi drugega odstavka 51. člena ZUstS.

15. Pritožnik trdi, da je očitno, da so razlogi sodišč, ko sta utemeljevali obstoj pogojev, zlasti subjektivnih okoliščin za pripor zoper pritožnika, argumentacijsko prazni in nerazumni, obrazložitev pa pavšalna, nekonkretizirana. Med drugim trdi, da je bilo sklepanje sodišč po eni strani arbitrarno, po drugi strani pristransko, ker je sodišče pri svoji argumentaciji uporabilo tudi dejstva, s katerimi naj pritožnik ne bi bil seznanjen. Razumsko nesprejemljivi naj bi bili tudi argumenti, s katerimi sodišči utemeljujeta sorazmernost pripora. Vendar pritožnik ni izkazal očitnosti teh kršitev, ki bi jih Ustavno sodišče lahko ugotovilo v skladu s standardom, vzpostavljenim s sklepom št. Up-62/96. Samo takó izkazane kršitve človekovih pravic pa bi lahko utemeljile enega izmed pogojev za izjemno odločanje Ustavnega sodišča.

16. Po drugem odstavku 19. člena Ustave se nikomur ne sme vzeti prostost, razen v primerih in po postopku, ki ga določa zakon. Po prvem odstavku 20. člena Ustave se sme oseba, za katero obstaja utemeljen sum, da je storila kaznivo dejanje, pripreti samo na podlagi odločbe sodišča, kadar je to neogibno potrebno za potek kazenskega postopka ali za varnost ljudi. Navedena

določba Ustave torej zahteva tri pogoje, pod katerimi je mogoče odrediti pripor: (1) utemeljen sum, (2) odločbo sodišča in (3) neogibno potrebnost za potek kazenskega postopka ali varnost ljudi. Ustava sicer ni izrecno določila, da mora presoja sodišča tako ob odločanju o odreditvi kot ob odločanju o podaljšanju pripora temeljiti na vseh ustavno in zakonsko opredeljenih pogojih. Vendar je jasno, da je to nujno zaradi zadostitve ustavno določeni izjemnosti poseganja v osebno svobodo posameznika. Da morajo sodišča tako ob odreditvi kot ob vsakem odločanju o podaljšanju pripora presojsati, ali so izpolnjeni ustavni pogoji za poseg v pravico do osebne svobode, izhaja tudi iz ustaljene ustavnosodne presoje.^[3]

17. Po stališču Ustavnega sodišča mora sodišče vselej, ko odloča o priporu zaradi ponovitvene nevarnosti, (1) ugotoviti in navesti tiste konkretne okoliščine, iz katerih je mogoče napraviti na življenjskih izkušnjah utemeljen sklep, da obstaja realna nevarnost, da bo obdolženec ponovil določeno specifično kaznivo dejanje, (2) ugotoviti in obrazložiti, da obstaja nevarnost ponavljanja takšnega dejanja, ki pomeni ogrožanje varnosti ljudi, in (3) ob uporabi načela sorazmernosti pretehtati, ali je v konkretnem primeru varnost ljudi zaradi nevarnosti ponovitve določenega kaznivega dejanja ogrožena do te mere, da odtehta poseg v obdolženčevo pravico do osebne svobode.^[4] Glede presoje obstoja nevarnosti ponavljanja kaznivega dejanja je Ustavno sodišče sprejelo stališče,^[5] da okoliščine storitve in teža očitane kaznivega dejanja same po sebi ne utemeljujejo sklepa o ponovitveni nevarnosti. Pripor iz razloga ponovitvene nevarnosti je mogoče odrediti šele, ko tudi osebnost obdolženca, okolje in razmere, v katerih živi, ter njegovo dosedanje življenje omogočajo zanesljiv konkretiziran sklep o obstoju realne nevarnosti ponovitve nekega specifičnega kaznivega dejanja pred izrekom sodbe.

18. Iz ustaljene ustavnosodne presoje izhaja, da je obrazložena sodna odločba bistveni del poštenega sodnega postopka. Z njo mora sodišče na konkreten način in z zadostno jasnostjo opredeliti razloge, na podlagi katerih je sprejelo svojo odločitev.^[6] Obrazložitev sodne odločbe je samostojna in avtonomna prvina pravice do poštenega sojenja, ki jo – v okviru pravice do enakega varstva pravic – zagotavlja 22. člen Ustave. Ima izvirno vrednost, ki je v zagotavljanju uvida v razloge za odločitev. Za zagotovitev človekove pravice do poštenega sojenja in za zagotovitev zaupanja v sodstvo je velikega pomena, da stranka, še posebej, če v postopku ni bila uspešna, lahko spozna, kakšni so bili razlogi za odločitev, nanašajoči se na njeno pravico, obveznost oziroma obtožbo proti njej.^[7] Če njenemu pravnemu sredstvu ni ugodeno, mora biti iz obrazložitve sodišča razvidno, da se je sodišče z njenimi argumenti seznanilo in jih obravnavalo; tako stranka ne ostane v dvomu, ali jih ni sodišče enostavno prezrlo.^[8] Ustrezna obrazložitev je hkrati tudi pogoj za preizkus razumnosti sprejete odločitve.^[9]

19. Zadostnost obrazložitve v postopku, v katerem se preverja obstoj pogojev za pripor, je bistvena ne le zaradi ustavnoprocenih jamstev, zagotovljenih s pravico do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave, temveč tudi zato, da ima posameznik uvid v konkretne razloge, ki po oceni sodišča utemeljujejo poseg v njegovo pravico do osebne svobode iz prvega odstavka 19. člena Ustave. Konkretne okoliščine so namreč odločilne za presojo, ali je pripor, ki pomeni hud poseg v eno najvišje varovanih človekovih pravic, sploh dopusten.

20. Po stališču Ustavnega sodišča pojem sodne odločbe o priporu vključuje tudi tisti vidik pravice iz 22. člena Ustave, ki posamezniku v postopku odločanja o priporu zagotavlja možnost odgovoriti na dejstva, ki ga bremenijo, in predlagati dokaze v potrditev svojih navedb. Da bi bilo to sploh mogoče, pa mu mora biti dana tudi možnost seznaniti se z dejstvi in dokazi, ki ga

obremenjujejo.[10]

21. Pojem sodne odločbe o priporu nujno vključuje tudi jamstva, ki jih zagotavlja pravica do sodnega varstva iz prvega odstavka 23. člena Ustave.[11] To med drugim pomeni, da lahko o priporu odloči le sodišče, ki je ustanovljeno z zakonom, in ki je neodvisno in nepristransko. Da lahko govorimo o nepristranskosti sodišča, mora to pred odločitvijo slišati stališča obeh strank, pri odločanju o priporu torej osebe, o katere priporu odloča, in državnega tožilca.

22. Kot izhaja iz obrazložitve izpodbijanih sklepov, sodišči nevarnost ponovitve kaznivega dejanja na podlagi obstoja subjektivne okoliščine, zaradi katere menijo, da je pri pritožniku podan razlog ponovitvene nevarnosti, utemeljujeta s sklicevanjem na vsebinsko ocenjene izpovedbe prič, ki tako vsebino zgolj potrjujejo, vsebino obeh izvedenskih mnenj izvedenca klinične psihologije in psihiatra, lastno zaznavo vedenja pritožnika na glavni obravnavi ob zaslišanju izvedenca Sabliča in dr. Kravosa oziroma zanj obremenilnih prič (npr. priče Ester Ceket) in med drugim tudi z dejstvom, da je pritožnik takoj naslednji dan po odpravi pripora klical na Kemijski inštitut in receptorja spraševal v zvezi s kaznivim dejanjem ter o možnosti prihoda na Kemijski inštitut. Ob že izoblikovanih ustavnopravnih standardih (glej 17. do 20. točko obrazložitve tega sklepa) pa glede na tako utemeljitev sodišč očitnosti zatrjevane kršitve pravice iz 22. člena Ustave ni mogoče pritrčiti. Očitnosti kršitve te pravice tudi ne izkazuje dejstvo, da se sodišče pri oceni o sorazmernosti posega med drugim sklicuje na prvostopenjsko obsodbo in s tem na težo kaznivega dejanja, kazenskopravno varovano dobrino in še vedno obstoječe zamere pritožnika v zvezi z izgubo zaposlitve in družbenim ugledom, čeprav je te že upoštevalo tudi kot argument za sklepanje o obstoju subjektivne okoliščine pri pritožniku. Očitnosti zatrjevane kršitve pritožnik tudi ne more izkazati s trditvijo, da so sodišča povsem mimo in v nasprotju z obema izvedenskima mnenjema ocenjevala osebnost pritožnika, saj pri tem izhaja le iz lastnega nestrinjanja z oceno sodišč. Prav tako očitnosti te kršitve ne izkazuje od pritožnikove drugačna ocena sodišč o tem, kaj je pokazala rekonstrukcija dejanja. Pritožnik s trditvijo, da je sodišče ravnalo pristransko, ker je pri svoji argumentaciji uporabilo dejstva, s katerimi naj ne bi bil seznanjen (šlo naj bi za klic pritožnika na Kemijski inštitut po izpustitvi iz pripora) očitnosti kršitve pravic iz 22. člena in prvega odstavka 23. člena Ustave ne izkaže. Po eni strani že iz samih navedb pritožnika izhaja, da ga je sodišče s tem dejstvom seznanilo, preden je odločilo o priporu. Po drugi strani pa iz izpodbijanih sklepov izhaja utemeljitev sodišč, da je pritožnik o tem dal obširna pojasnila.

23. Prav tako očitnosti kršitve pravice iz 22. člena Ustave ne izkazuje trditev pritožnika, da Višje sodišče ni odgovorilo na njegove pritožbene očitke. Pritožnik navaja le, da Višje sodišče na večino njegovih obširnih očitkov ni odgovorilo in pri tem niti ne pojasni, na kateri za odločitev upošteven očitek Višje sodišče ni odgovorilo.

24. Večina drugih očitkov pritožnika se nanaša na dejansko stanje in polje celovite dokazne ocene o obstoju kaznivega dejanja, ki jo bo moralo opraviti pritožbeno sodišče, ko bo odločalo o pritožbi pritožnika zoper prvostopenjsko obsodilno sodbo. Presoje teh očitkov Ustavno sodišče pri oceni očitnosti kršitev v zvezi s pripornimi sklepi zato ni smelo opraviti. Enako to velja tudi za Višje sodišče, ko je odločalo o pritožbi zoper prvostopenjski sklep o priporu, kar je to sodišče pritožniku tudi pojasnilo.

25. Glede na navedeno je treba ugotoviti, da zatrjevane kršitve človekovih pravic niso izkazane s tisto stopnjo očitnosti, ki se zahteva, da bi Ustavno sodišče lahko na podlagi drugega odstavka

51. člena ZUstS odločalo pred izčrpanjem izrednih pravnih sredstev, torej do mere, da zatrjevane kršitve tudi po vsestranskem preizkusu ne bi mogle ovreči ali omajati, ker bi vse okoliščine, zdrava pamet in vse izkušnje, brez dokazovanja in brez možnosti nasprotnega utemeljevanja, izključevale možnost drugačnega sklepa. O utemeljenosti pripora bo najprej moralo odločiti Vrhovno sodišče, ko bo odločalo o pritožnikovi zahtevi za varstvo zakonitosti. Vrhovno sodišče kot najvišje sodišče v Republiki Sloveniji (prvi odstavek 127. člena Ustave) ima za to presojo vsa ustavna in zakonska pooblastila. V skladu z 22. členom Ustave se bo moralo Vrhovno sodišče do zatrjevanih kršitev človekovih pravic opredeliti in presoditi njihovo utemeljenost. Če bo Vrhovno sodišče obrazložilo, zakaj očitki o zatrjevanih kršitvah niso utemeljeni, bo imel pritožnik možnost vložiti ustavno pritožbo zoper sodbo Vrhovnega sodišča.

26. Ker pritožnik zatrjevanih kršitev človekovih pravic ni izkazal s tisto stopnjo verjetnosti, ki se zahteva, da bi Ustavno sodišče lahko izjemoma odločalo o ustavni pritožbi, ni izpolnjen eden od kumulativno zahtevanih pogojev in zato ni izpolnjena procesna predpostavka iz drugega odstavka 51. člena ZUstS za začetek postopka na podlagi ustavne pritožbe. Ustavno sodišče je zato ustavno pritožbo zaradi neizčrpanosti pravnih sredstev zavrglo.

C.

27. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi pete alineje prvega odstavka 55.b člena ZUstS ter prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10 in 56/11) v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnici in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Rajko Knez, dr. Marijan Pavčnik. Sodnik Marko Šorli je bil pri odločanju o tej zadevi izločen. Sklep je sprejelo s šestimi glasovi proti enemu. Proti je glasoval sodnik Jaklič, ki je dal odklonilno ločeno mnenje.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica

[1] Glej 18. točko obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča št. Up-1293/08 z dne 6. 7. 2011 (Uradni list RS, št. 60/11).

[2] Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. Up-84/94 z dne 11. 7. 1996 (OdlUS V, 184), 14. točka obrazložitve odločbe.

[3] Prim. npr. 9. točko obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča št. Up-164/95 z dne 7. 12. 1995 (OdlUS IV, 138).

[4] Prim. odločbe Ustavnega sodišča št. Up-74/95, št. Up-75/95 in št. Up-57/95, vse z dne 7. 7. 1995 (OdlUS IV, 131, 132 in 133).

[5] Prim. odločbi Ustavnega sodišča št. Up-123/95 z dne 6. 10. 1995 (OdlUS IV, 135) in št. Up-127/95 z dne 6. 10. 1995.

[6] Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. Up-147/09 z dne 23. 9. 2010 (Uradni list RS, št. 83/10).

[7] Prim. sklep Ustavnega sodišča št. U-I-302/09, Up-1472/09, U-I-139/10, Up-748/10 z dne 12. 5. 2011 (Uradni list RS, št. 43/11, in OdlUS XIX, 22).

[8] Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. Up-373/97 z dne 22. 2. 2001 (Uradni list RS, št. 19/01, in OdlUS X, 108).

[9] Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. Up-1381/08 z dne 23. 9. 2009 (Uradni list RS, št. 80/09).

[10] Prim. 71. točko obrazložitve odločbe št. U-I-18/93 z dne 11. 4. 1996 (Uradni list RS, št. 25/96 in OdlUS V, 40).

[11] Prim. 69. točko obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-18/93 z dne 11. 4. 1996 in tudi 26. točko obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča št. Up-763/03 z dne 8. 4. 2004 (Uradni list RS, št. 51/04, in Uradni list št. 62/04 – popr.).

⇒

Številka: Up-374/17-14

Datum: 20. 7. 2017

Odklonilno ločeno mnenje sodnika DDr. Klemna Jakliča

»Očitna kršitev« Ustave in »težko popravljive posledice« v zadevah pripora: primer dr. Novič

Drugi odstavek 51. člena Zakona o Ustavnem sodišču (v nadaljevanju: ZUstS) določa, da lahko Ustavno sodišče o ustavni pritožbi izjemoma odloča pred izčrpanjem izrednih pravnih sredstev, »če je zatrjevana kršitev očitna in če bi z izvršitvijo posamičnega akta nastale za pritožnika težko popravljive posledice«.

V primeru, ko gre za tako hud poseg v človekovo svobodo, kot je odvzem prostosti, pogoj »težko popravljivih posledic« ni oziroma ne bi smel biti vprašljiv. Vodilna ustavna sodišča po svetu stojijo na stališču, da je odvzem osebne svobode že po naravi stvari »nepopravljiva posledica« (glej izsledke primerjalne študije, ločeno pritrnilno mnenje DDr. Jakliča v zadevi št. U-I-56/17, Up-335/17, z dne 6. 7. 2017).[1] Enakega mnenja sem tudi sam. Ta pogoj 51. člena ZUstS je brez dvoma izpolnjen. Dosedanja praksa slovenskega Ustavnega sodišča (ki poleg posega v svobodo za kvalifikacijo »težko popravljive posledice« napačno zahteva še nekaj dodatnega), preprosto ni v skladu z ustaljeno prakso zahodnih ustavnih sodišč in v tem delu potrebuje spremembe v smeri uskladitve. Prej ko do tega pride, bolje bo za človekove pravice.

Glede pogoja »očitnosti« kršitev pa ta odločitev Ustavnega sodišča nadaljuje pristop, ki ga je Ustavno sodišče razložilo že v zadevi št. Up-373/14 (sklep o zavrženju predčasne ustavne pritožbe pritožnika Janeza Janše v primeru Patria zaradi neizkazane »očitnosti« kršitev). Večina namreč meni, da v primeru pred nami ostaja zvesta prav tistemu večinskemu stališču iz omenjene zadeve št. Up-373/14, ko tudi ni dopustilo razlage, da je šlo za očitne kršitve. Toda pri oni odločitvi po mojem prepričanju ostaja ustavno skladnejši pristop tisti, ki ga nakazujejo tri takratna ločena odklonilna mnenja (sodnikov Zobca, dr. Petriča in dr. Deisingerja) in ne pristop večine, ki je z vidika učinkovitega varstva človekovih pravic napačen. Napačen je glede vprašanja, **(1)** kako ozko naj se zastavi sam koncept »očitnosti« (ločeno mnenje dr. Petriča), kot tudi glede interpretativnega vprašanja **(2)** ali gre za očitne kršitve četudi se ta koncept zastavi res ozko (ločena mnenja Zobca, dr. Deisingerja, dr. Petriča). Moja napoved je, da bo pristop teh ločenih mnenj na dolgi rok prevladal, med drugim tudi zato, ker je v prid varstvu človekovih

pravic v kontekstu, ko je te povsem mogoče varovati, pristop večine pa sili v smer, ki je temu nasprotna.

Add 1). Po standardu večine je kršitev »očitna« takrat, ko je »ni mogoče ovreči ali omajati niti po vsestranskem preizkusu, ker vse okoliščine, zdrava pamet in vse izkušnje, brez dokazovanja in brez možnosti nasprotnega utemeljevanja, izključujejo vsako možnost drugačnega sklepa« (točka 15 sklepa št. Up-373/14-22). Če ta standard pomeni, da tudi tako očitne kršitve Ustave, kot so bile podane v omenjeni zadevi Up-373/14-22 (Patria), ali pa v primeru pripora, ki je pred nami, ne šteje kot »očitne«, je večina koncept zastavila daleč preozko. V takem primeru Ustavno sodišče v praksi (torej gledano z vidika dejanskega življenja pravic) sploh nikoli ne poseže v zavarovanje hitrega in učinkovitega varstva pravice, kar je sicer ustavno zahtevan namen 2. odstavka 51. člena ZUstS! Pri tem je nadvse bistveno razumeti, kar večina spregleda, da ta namen ne izhaja le iz zakona, temveč je predvsem zahteva Ustave. Tudi Ustavno sodišče, in ne le redna sodišča ter drugi organi države, je pri svoji razlagi zakonov seveda zavezano z ustavnim načelom sorazmernosti. To pomeni, da pri ustavno skladnem definiranju standarda očitnosti, po katerem zaradi učinkovite zagotovitve pravice Ustavno sodišče včasih predčasno poseže v sistem, že po Ustavi ne sme dajati *absolutne* prednosti nasprotnim (sicer legitimnim) težnjam, kot je ta o subsidiarni vlogi[2] Ustavnega sodišča. Nasprotno, približno enako mora upoštevati obe pomembni ustavni vrednoti (pri čemer je učinkovito varstvo celo temeljna človekova pravica, načelo subsidiarnosti pa zgolj načelo) in torej ne dopustiti, da je standard zastavljen tako, da praktično v celoti preferira zgolj eno ustavo vrednoto, drugo pa izniči. Iz opisanega jasno izhaja, da gre pri tako zastavljenem standardu (ki ni praktično nikoli uporabljen) za formalistično, pravicam neprijazno stališče, ki ni skladno z ustavnim načelom zgolj sorazmernega omejevanja pravic in ki Ustavo krši kar samo. Iz teh razlogov bi bil, v primeru, da citirano besedilo standarda »očitnosti« večina razume tako radikalno zožujoče, tudi za to, da se korigira besedilo standarda samo. In sicer v smer standarda, ki bi zagotavljal, da bi Ustavno sodišče v praksi v sistem posegalo bolj pogosto, pa še vedno tako, da bi pripad zadev na tem istem sodišču obenem omogočal učinkovito varstvo vsem, ki so do slednjega sicer upravičeni (glej ločeno mnenje dr. Petriča k omenjeni zadevi št. Up-373/14).[3] Pri tem bi pri tistem izstopajočem deležu primerov, ki bi jih tu in tam Ustavno sodišče izjemoma obravnavalo predhodno, v obrazložitvah pojasnilo, zakaj se z vidika očitnosti ravno ti primeri razlikujejo od kategorije primerov tik pod njimi ter vseh ostalih primerov redne poti. Takšen bi bil eden od ustavno skladnih pristopov k definiranju standarda očitnosti, ki pa je drugačen od takšnega, ki v praksi sploh ne živi. Ustava in zakon ljudem dajeta to pravico, in dajeta jim jo učinkovito, radikalno ozko zastavljen standard »očitnosti«, kot ga nato zastavi večina, pa jim jo v praksi odvzame; takšna »pravica« ni več pravica.

Add 2). Celo če predpostavimo uporabo besednega standarda očitnosti, kot ga definira večina, v konkretnem primeru po moji oceni ni mogoče mimo zaključka, da gre za takšno očitno kršitev. Ustavno sodišče je točno pred letom dni (18. 7. 2016) že odločalo o zelo podobnem vprašanju v primeru pripora dr. Noviča (v nadaljevanju: prvi pripor). Takrat je sklepe rednih sodišč o njegovem priporu razveljavilo na podlagi nosilnih razlogov, ki so ugotavljali kršitev Ustave zaradi ne dovoljšne obrazloženosti. Razložilo je, da je »zadostnost obrazložitve v postopku, v katerem se preverja obstoj pogojev za pripor, [...] bistvena ne le zaradi ustavnoprocenih jamstev, zagotovljenih s pravico do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave, temveč tudi zato, da ima posameznik uvid v konkretne razloge, ki po oceni sodišča utemeljujejo poseg v njegovo pravico do osebne svobode«. V skladu s tem je zapisalo, da so »konkretne okoliščine [...] namreč

odločilne za presojo, ali je pripor, ki pomeni hud poseg v eno najvišje varovanih človekovih pravic, sploh dopusten.« Obenem je »ustrezna obrazložitev [...] tudi pogoj za preizkus razumnosti sprejete odločitve«; brez takšne konkretizacije odločitev ni razumna (glej odločbo št. Up-495/16, Up-540/16, z dne 18. 7. 2016, prvi evidenčni stavek). Obrazložitev tako ne sme ostati »zgolj na ravni splošnosti«, ali npr. ne odgovoriti, »zakaj pritožnik nima prav, ko opozarja, da« iz nekega za presojo bistvenega dokaznega gradiva izhaja »drugačna ocena« (id., drugi evidenčni stavek). Zaradi tovrstnih pomanjkljivosti pri obrazložitvi sklepov o prvem priporu je Ustavno sodišče takrat zaključilo, da »[t]aka navidezna presoja zato ne omogoča ocene, ali so razlogi sodišč, s katerimi utemeljujejo dopustnost posega v osebno svobodo [...], razumni.« (id., peti evidenčni stavek). Na teh nosilnih razlogih je Ustavno sodišče takrat ugotovilo kršitev »pravice pritožnika iz 22. člena Ustave v zvezi s prvim odstavkom 19. člena Ustave« (id., šesti evidenčni stavek).

Sklepa o priporu, ki sta pred Ustavnim sodiščem tokrat (v nadaljevanju: drugi pripor), nista glede obrazložitve nič boljša; v nekaterih ključnih delih se standard obrazložitve tokrat še zniža. Direktno krši celo same citirane evidenčne stavke iz odločbe Ustavnega sodišča o prvem priporu izpred leta dni in to na način, ki je tako očiten, da ne potrebuje nasprotnega dokazovanja, ker, kot bomo videli, v primerih teh kršitev že »vse okoliščine, zdrava pamet in vse izkušnje, brez dokazovanja in brez možnosti nasprotnega utemeljevanja, izključujejo vsako možnost drugačnega sklepa«.

Prvič, pritožnik navaja tehten vsebinski argument, da je bila po njegovi izpustitvi iz prvega pripora zaslišana nemška izvedenka balistične stroke, ki je v nasprotju s slovenskim izvedencem izpričala, da je glede na najdene delce prav tako možno, da ti izvirajo iz kontaminacije in ne iz kaznivega dejanja. To naj bi po navedbah pritožnika kvečjemu dodatno omajalo »utemeljen sum« (ustavni standard za pripor), ki je v času prvega pripora v bistvenem temeljil ravno na nasprotnem mnenju slovenskega izvedenca. Vsekakor gre za enega osrednjih, vsebinskih in upoštevanja vrednih očitkov, ki jih je obramba med celotnim postopkom in v pritožbi kot takšnega (osrednjega) vselej izrecno izpostavljala.

Kljub temu prvostopenjsko sodišče tega bistvenega dela v svojem sklepu sploh ne omeni. Odgovor, ki ga na ta osrednji vsebinski očitek nato ponudi prizivno sodišče, pa je vsebinsko prazen. Namesto vsaj stavka, dveh ali treh, ki bi strnili vsebinske razloge o tem, zakaj konkretno naenkrat velja, da ta novi rezultat, na katerega je sodišče s postopkom tako dolgo čakalo, kljub *prima facie* očitni razbremenilni vrednosti za pritožnikov pripor, sedaj vseeno ne igra vloge, zazeva praznina. Res je, da bo sodišče *celovito* meritorno dokazno oceno o krivdi lahko podalo šele takrat, ko bo pisalo celotno obrazložitev prvostopenjske sodbe. Toda to seveda ne pomeni, da za primer pripora vsebinskega razloga, četudi strnjenega v minimalno bistvo, kljub pritožnikovim ponavljajočim se tehtnim nasprotnim pomislekom glede tako ključnega vidika sploh ni treba navesti. Kaj je bolj očitna kršitev pravice do obrazložitve kot to, da obrazložitve v enem bistvenih delov sploh ni, namesto nje pa stojijo zgolj vsebinsko prazni, formalni zaključki (in ne argumenti za tovrstne zaključke!) prizivne stopnje o tem, da je ocena o omajanosti utemeljenosti suma po zaslišanju nemške izvedenke »preuranjena« (tč. 6 obrazložitve sklepa Višjega sodišča), ali, da je »zmotno stališče pritožnikov, da sodišče sprejete dokazne ocene v nadaljnjih postopkih ne bi moglo spremeniti«? (id.). Gre za očitno ponovitev vsebinsko praznih, navideznih »obrazložitvev«, ki so v resnici zgolj goli splošni zaključki, ki ne omogočajo presoje o razumnosti odločitve o priporu; primer neposredne kršitve evidenčnih stavkov iz prejšnje odločbe Ustavnega sodišča. Kjer pa konkretne obrazložitve sploh ni, tudi nasprotno utemeljevanje ni mogoče, kar je

natančno standard »očitnosti« (v zvezi s pravico do obrazloženosti), kot ga opisuje večina.

Drugič, kako sodišče razreši pritožnikovo prav tako osrednjo in ves čas postopka ponavljano trditev glede obstoja alibija (če je resnična, ta prav tako v celoti že sama izključuje standard, ki ga za pripor terja Ustava)? Ključni del so pritožnikove navedbe, da se kolesar, ki naj bi bil po oceni sodišča storilec, na kameri pred krajem kaznivega dejanja pojavi že ob 19:34 uri, medtem, ko naj bi imel pritožnik alibi do 19:33 ure. Glede na rekonstrukcijo je bil izmerjen najkrajši možni čas morebitnega prihoda pritožnika od doma na kraj kaznivega dejanja 8 minut in 19 sekund. Tudi, če upoštevamo zgolj trenutek, ko je Urška Novljan po telefonu poklicala hčer dr. Noviča, Jero Novič (natančno ugotovljeno ob 19:28:25), in je slednja še isti hip v skladu z dogovorom med dekletoma odšla od doma,[4] je čas, ki bi ga pritožnik od takrat pa do prihoda na kraj kaznivega dejanja porabil (ko se na kameri pojavi kolesar, 19:34) prekratek. Med 19:28:25 (najhitrejši možni odhod Jere Novič od doma) in 19:34 (prihod kolesarja na kraj kaznivega dejanja) je le 6 minut, rekonstrukcija pa je, kot rečeno, pokazala, da je najkrajši mogoči čas, ki je potreben za prihod od doma pritožnika na kraj kaznivega dejanja 8 minut in 19 sekund.

Tako bistven (očitno odločilen) argument brez dvoma tudi v primeru odločitve o priporu terja konkretizirano nasprotno obrazložitev – vsaj stavek ali dva o bistvu zavrnitve tako očitne ovire. Kako torej sodišči obrazložita nasprotni zaključek? Prvostopenjsko sodišče kakršnokoli obrazložitev v celoti izpusti. Pritožbeno sodišče pa navede zgolj formalen, popolnoma izpraznjen splošen *zaključek* celo brez vsakršne navedbe argumenta, ki bi moral tak zaključek podpirati: »Prav tako so brezuspešne pritožbene navedbe, v katerih pritožnika poudarjata, da je iz video nadzornih sistemov na kraju kaznivega dejanja razvidno, da sta bila v času kaznivega dejanja tam dve osebi, ena se je pripeljala s kolesom, druga je prišla peš. Tudi navedeno obtoženca ne razbremenjuje do te mere, da bi bilo mogoče zaključiti, da kaznivega dejanja sploh ni storil« (zadnja stavka 5. točke obrazložitve sklepa pritožbenega sodišča). Zakaj ga »ne razbremenjuje«, zakaj so navedbe »brezuspešne«, ni pojasnjeno niti z enim stavkom obrazložitve. Zato je ta tudi v tem delu popolnoma prazna, nekonkretizirana, še manj kot zgolj navidezna, in kot takšna ne omogoča instančne presoje o razumnosti odločitve o priporu.

Že na prvi pogled povsem očitno navidezen (nerelevanten, mimo navedb obrambe) pa je tudi tisti del, kjer pritožbeno sodišče zapiše, da argument z alibijem ne more uspeti zato, ker naj bi obramba k času do katerega naj bi imel pritožnik alibi, dodala še dve minuti za čas, ko naj bi se pritožnik tik pred odhodom od doma oblekel (dodatni dve minuti, od 19:31 do 19:33 ure). Takšna »obrazložitev« je več kot očitno zgolj navidezna, saj iz navedb obrambe in spisa jasno izhaja, da četudi (kot pojasnjeno že zgoraj) upoštevamo kot čas pritožnikovega odhoda celo mnogo zgodnejši trenutek, ko je bila pritožnikova hči ob telefonskem klicu prijateljice, ki jo je čakala pred hišo, nesporno še doma in ga je po izpovedbi videla sedeti na kavču v pižami/trenirki (19:28:25), se čas 8 minut in 16 sekund (najkrajši čas prihoda na kraj kaznivega dejanja iz rekonstrukcije) očitno ne izide. Očitno je namreč, da bi pritožnik tudi po tem scenariju prispel nekaj minut po tem, ko je na kamerah na kraju kaznivega dejanja zabeležen ključni kolesar (19:34).[5] Izostanek obrazložitve tudi v tem delu torej krši evidenčne stavke iz odločbe Ustavnega sodišča o prvem priporu. Kaj je bolj očitna kršitev, kot to da obrazložitve glede ključne zatrjevane okoliščine sploh ni?

Tretjič, sodišče skuša zavreči prav tako upoštevanja vredno navedbo obrambe o tem, da je bil obdolženi po odpravi prvega pripora že daljši čas na prostosti in da v tem času ni ponovil

kaznivega dejanja zoper življenje, kar naj bi dodatno potrjevalo, da ponovitvena nevarnost v konkretnem primeru ne obstaja. Toda način, na katerega sodišče to navedbo skuša zavreči, je v očitnem logičnem nasprotju s samim seboj. Sodišče namreč razloži, da »ob upoštevanju obtoženčeve visoke inteligence, ki sta jo ugotovila oba izvedenca, ni pričakovati, da bi obtoženi takoj, ko je bil izpuščen na prostost, še v času teka kazenskega postopka, kaznivo dejanje ponovil« (točka 18 obrazložitve). Če ugotovitve izvedencev o visoki inteligenci obtoženega držijo za čas do prvostopenjske razsodbe, potem je logično očitno, da velja ta isti argument vsaj tudi za čas pritožbe (»čas teka kazenskega postopka« je seveda do pravnomočnosti), in verjetno tudi za čas izrednih pravnih sredstev ter ustavne pritožbe, ki vse lahko privedejo bodisi do razveljavite sodb ali pritožnikove oprostitev. V primeru pa, da bi (če bi bil pritožnik storilec tega kaznivega dejanja) v tem času ponovil kaznivo dejanje zoper življenje in telo, bi že to v praksi realno onemogočilo, ali vsaj bistveno otežilo, takšne možnosti in privedlo do hudih nasprotnih posledic.[6] Visoka inteligenca, na katero se po izvedencih sklicuje sodišče samo, je torej več kot očitno argument zoper lastno stališče sodišča, in ne obrambe. Logična napaka v tem delu argumentacije je tako jasna, da že zdrava pamet brez dokazovanja, po sami logiki stvari, tu izključuje vsako možnost drugačnega sklepa, kar je ravno standard očitnosti, kot ga je zastavila večina.

Četrtrič, povsem splošna in pavšalna je obrazložitev v delu, kjer kot argument za ponovitveno nevarnost sodišči navajata klic pritožnika na Kemijski inštitut (točka 18 sklepa pritožbenega sodišča ter točka 8 sklepa prvostopenjskega sodišča). Obramba je tako na glavni obravnavi kot tudi v pritožbi navajala, da naj bi pritožnik na Kemijski inštitut klical svojega prijatelja Damirja Metelka z namenom, da bi mu ta priskrbel računalniško opremo; ta naj bi mu del opreme za pisanje pomagal priskrbeti že v času pripora, ko je bila z njim v stiku žena pritožnika, sedaj pa ga je zaradi njene odsotnosti v tistih dneh (bila naj bi v tujini) poklical pritožnik sam. Ob tovrstnih navedbah je očitno, da bi za zadostitev standardu obrazložitve morala sodišča bolj konkretizirano zavrniti to možnost. Namesto tega navajata zgolj splošne, pavšalne zaključke (ne da bi zanje navajali konkretne vsebinske razloge!), da je pritožnik s tem »vznemirjal zaposlene« in »celo spraševal o možnosti prihoda na inštitut«. Zakaj konkretno torej razlaga obrambe v tem delu ne vzdrži, in gre v resnici za grožnjo, sodišči ne pojasnita, s tem pa znova zagrešita očitno kršitev minimalnega standarda obrazloženosti iz evidenčnih stavkov odločitve Ustavnega sodišča o prvem priporu.[7]

Petič, obramba trdi, da je priča Farkaš glede »seznama za fentanje« izpričala, da v resnici ni šlo za pogovore, ki bi jih vzela resno, temveč za neresne gostilniške debate. Citiram:

»Zag. odv. Hribernik: Zdaj pa me to zanima. Kakšen je bil ta pogovor? Ali ste vi to resno vzeli, da Milko misli nekoga likvidirati ali je to tista zajebancija kot v gostilni, se ponavlja vsak dan tisočkrat? Janšo na plot, Kučana kaj jaz vem, za plot, itd. Ker to je ključno.

Priča: Ključno je to, kot sem že povedal, gostilniške zgodbe.

Zag. odv. Hribernik: Ja. To se pravi, vi tega niste resno vzeli?

Priča: Ne, nisem resno, ne, ne, nisem, nikoli.«

Na sodnično vprašanje, ali je priča o »listi za fentanje« povedala policistom, je priča odgovorila: »Zdaj ste me pa našli. To ne vem, če so moje besede, točno v tem kontekstu [...] Ni to moj način

izražanja ne, tako kot je tam napisano.« Na podlagi citiranega obramba navaja, da »niti priča Farkaš ni potrdila, da bi točno kaj takega (o seznamu za fentanje) rekla policistom, še manj da bi kaj takega dejansko izrekel obdolženi«. Zato se po navedbah obrambe na Farkaševo izpovedbo ni mogoče utemeljeno sklicevati v prid zaključka o ponovitveni nevarnosti.

Prvostopenjsko sodišče se je temu delu izpovedbe priče Farkaš izognilo in ga pri svojem nasprotnem zaključku sploh ni naslovilo. To predstavlja ponovitev kršitve iz sklepov o prvem priporu, kjer je Ustavno sodišče v evidenčnih stavkih razložilo, da je omejevanje na iztrgane dele bistvene dokazne podlage protiustavno, kot je tudi to, da sodišče »ne odgovori, zakaj pritožnik nima prav, ko opozarja, da iz celotnega [pričanja] izhaja drugačna ocena« (drugi evidenčni stavek). Pritožbeno sodišče je nato to pomanjkljivost skušalo odpraviti, toda na način, ki ob odsotnosti dokaza očitno ne more uspeti. Zatrnilo je namreč, da naj bi priča Farkaš po umoru domnevno pritožnikovo navajanje o »listi za fentanje« vzel zares. To naj bi po mnenju pritožbenega sodišča izhajalo iz okoliščine, da naj bi priča o tem po umoru povedala policistom (nasprotno temu torej, kar trdi obramba):

Priča nikakor ni zanikal, da navedenega ni povedal policistom, nasprotno, iz citirane izpovedbe izhaja, da je po vsebini o tem izpovedal policistom, da pa ni prepričan o redosledu uporabljenih besed. Navedeno kaže zgolj na to, da se priča ni precizno spomnil besed, s katerimi je policistu povedal o tem, kaj mu je govoril obdolženi« (točka 11 obrazložitve).

Očitno je, da se pritožbeno sodišče z dokazno oceno obrambe glede tega, ali oziroma kaj je priča Farkaš res povedala policistom, zgolj ne strinja, pri tem pa je prav enako očitno, da za svoj nasprotni zaključek ne ponudi dokaza, ki bi tak splošen nasprotni zaključek v tako odločilnem delu konkretiziral. Če je priča Farkaš konkretno o »listi za fentanje« res povedala policistom, bi moral za takšen zaključek seveda obstajati kakšen pravno veljaven dokaz. Če bi se pritožbeno sodišče nanj konkretno sklicevalo, bi bil njegov splošen (pavšalen) zaključek tudi konkretiziran. Ob odsotnosti sklicevanja na takšen dokaz pa je zaključek sodišča v celoti le splošen in nekonkretiziran, zgolj nasproten od tistega, ki ga navaja obramba in zatorej nanj odgovori le navidezno, s tem pa onemogoči preizkus.[8] Ob odsotnosti navedbe dokaza, ki bi konkretiziral v eno ali drugo smer, je očitno, da obrazložitev tudi v tem delu ne zadosti ustavno zahtevanemu pogoju konkretizacije iz evidenčnih stavkov odločbe Ustavnega sodišča o prvem priporu.

Šestič, vsak od navedenih primerov že sam zase predstavlja očitno kršitev evidenčnih stavkov iz odločbe Ustavnega sodišča o prvem priporu in zahteve Ustave po konkretizirani obrazložitvi (22. člen Ustave).[9] Ko pa so tako očitne kršitve združene v celoto, tudi že sam kumulativni učinek toliko istovrstnih kršitev v eni in isti zadevi prispeva k oceni o nadvse neobičajni, svojstveni očitni kršitvi tudi v tem smislu. To nas na koncu vrača k argumentaciji pod točko Add 1). Tako neobičajnih je namreč zelo malo zadev. Če bi Ustavno sodišče predhodno v obravnavo vzelo zgolj takšne redke primere, ki bi podobno izstopali, v ničemer ne bi ogrozilo svoje vloge kot učinkovite subsidiarne instance presoje, temveč bi sledilo zahtevi Ustave po sorazmernem omejevanju pravic, kar večina spregleda. Proti sklepu sem torej glasoval iz obeh medsebojno dopolnjujočih se (natančneje »mutually reinforcing«) razlogov, tistih pod Add 2) in tistih pod Add 1).

K zapisanemu dodajam, da je po moji oceni z vidika Ustave problematično tudi to, da katerakoli večina o ustavni pritožbi glede pripora brez kakšnega izjemnega razloga ne odloči tako dolgo - skoraj tri mesece. Številna ustavna sodišča po svetu (celo nekatera v naši neposredni soseščini) v ustavnih pritožbah zoper pripor odločajo v izjemno kratkih, vnaprej predpisanih rokih, tudi rokih

oseminštiridesetih ur, ipd. Ob tako vsebinsko praznem sklepu, kot pa je ta, je takšno postopanje še toliko manj razumljivo. Pri ljudeh, ki so obenem avtorji in naslovniki Ustave, pušča vtis neobčutljivosti njenega varuha za najbolj urgentne, nepopravljive posege v človekovo svobodo. Vsaj takšen sklep, ki namesto razlogov niza zgolj gole zaključke o tem, kako ta in ona navedba še ne predstavlja očitne kršitve, bi sodišče vendarle moralo sprejeti v roku nekaj dni. Vse ostalo zame predstavlja dodatno kršitev Ustave.

DDr. Klemen Jaklič
Sodnik

[1] Odvzem prostosti je eden najhujših mogočih posegov v človekovo svobodo in s tem v človekove pravice. Gre za poseg, ki je že sam po sebi nepopravljiv. Nobena denarna odškodnina ne more popraviti škode, ki je človeku nastala zato, ker je bil protipravno (protiustavno) zaprt. Zaradi odvzema prostosti lahko človek izgubi službo, družino in celo vrsto priložnosti, ki bi jih sicer v tistih letih življenja imel, ter uživanje vseh človekovih pravic, ki jih je mogoče izvrševati le na prostosti. Noben denar kasneje ne more povrniti tovrstne škode. Kot tudi ne škode, ki zaprtemu človeku ob zavedanju, da je določen čas svojega življenja namesto na neki drug, bolj časten način, preživel v priporu, nastane zaradi okrnjenja njegovega dostojanstva. Težko si je zamisliti kaj bolj nepopravljivega od odvzema svobode in težko je razumeti, zakaj bi za slovensko Ustavno sodišče, ki šteje, da sam odvzem prostosti še ni nepopravljiva ali težko popravljiva posledica, veljalo drugače kot za vodilna ustavna sodišča Zahoda. Nemško Zvezno ustavno sodišče na primer že več kot pol stoletja, vse od leta 1958, ko se je s tem vprašanjem prvič soočilo, stoji na soglasnem stališču, ki je diametralno nasprotno slovenski predpostavki. Odvzem prostosti šteje za enega najhujših posegov v človekovo svobodo, ki je že po svoji naravi »nepopravljiv« (BVerfG 2 BvR 449/05, BVerfGE 22, 178 (180)). Glej tudi npr. BVerfGE 56, 396, BVerfG 2 BvR 1323/06, BVerfGE 8, 102-103, BVerfGE 14, 11-13, BVerfGE 22, 178-180, BVerfG 2 BvR 1261/00, 2 BvR 2045/02, 2 BvR 2044/07, 2 BvR 2060/06, 2 BvR 769/10, BVerfGE 51, 324, BVerfGE 88, 169, idr.).

[2] Subsidiarna vloga pomeni, da Ustavno sodišče odloča šele po tem, ko so primer pošteno pretehtala že redna sodišča in so torej v primeru izčrpana vsa pravna sredstva, razen ustavne pritožbe. Zagotavljanje subsidiarne vloge Ustavnega sodišča je gotovo legitimen in celo pomemben cilj, a pod nobenim pogojem ni bolj pomemben od učinkovitega varstva pravice same. Zato je takšno tehtanje med tema ustavnima vrednotama, kot ga je nevede opravila večina (povsem poudarila eno ter zanemarila drugo od obeh ustavnih vrednot) v nasprotju z ustavnim načelom sorazmernosti in s tem z Ustavo.

[3] Tu so očitne rezerve. Nekatera primerljiva ustavna sodišča, ki so brez sodnih zaostankov, imajo pripad zadev nekajkrat večji kot to velja za slovensko Ustavno sodišče (kar sodniki ustavnih sodišč ugotavljamo tudi ob rednih organiziranih srečanjih).

[4] Čeprav sta obe dekleti v pričanju konsistentno izpovedali, da je Jera Novič za odhod od doma potrebovala od 3 do 4 minute, Urška Novljan pa jo je točno tako dolgo čakala v avtu pred hišo. Od tod tudi s strani obrambe zatrjevani alibi dr. Noviča do 19:33, ki naj bi v primeru odhoda Jere Novič od doma ob 19:31 ali 19:32 nadaljnjo minuto do dve porabil še za to, da se bi iz trenirke oziroma pižame (v kateri ga je ob odhodu iz hiše videla sedeti na kavču hči Jera Novič) slekel in oblekel plašč, vzel orožje, vklopil alarm in zaklenil hišo.

[5] Problem se še toliko bolj zaostri, ko vzamemo v obzir tudi dejstvo, da je bila rekonstrukcija napravljena zgolj po najkrajši možni poti do kraja kaznivega dejanja, kar pomeni po Jamovi (med centrom Interspar Vič in avtohišo Peugeot) do parkirišča restavracije Via Bona. Toda kot to dokazujejo kamere se kolesar, za katerega sodišče zaključuje, da je storilec, na parkirišče restavracije Via Bona

pripelje ravno iz nasprotne smeri, namreč po Tbilisijski znotraj industrijske cone Vič. Po tej poti, ki je od pritožnikovega doma oddaljena mnogo bolj, kot pa najkrajša pot iz rekonstrukcije, bi pritožnik do kraja kaznivega dejanja potreboval še vsaj nekaj minut več kot 8 minut in 16 sekund.

[6] M Krivic, »Ponovni pripor dr. Noviča: nerazumno in nezakonito« <https://www.dnevnik.si/1042769670>

[7] Obrazložitev ne sme ostati »zgolj na ravni splošnosti«, ali ne odgovoriti, »zakaj pritožnik nima prav, ko opozarja, da« iz nekega za presojo bistvenega dokaznega gradiva izhaja »drugačna ocena« (Up-495/16, Up-540/16, z dne 18. 7. 2016, drugi evidenčni stavek). Prav tak standard, kot ga je glede zahteve po obrazložitvi v omenjenih zadevah zavzelo slovensko Ustavno sodišče, je mogoče potrditi tudi ob primerjalni analizi tega vprašanja. Prizivna zvezna sodišča ZDA (ki imajo pristojnosti ustavnih sodišč) npr. odločajo na podlagi pravila, da mora prvostopenjsko sodišče, ki obsojenega ne pusti na prostosti, izrecno »pisno obrazložiti razloge« s katerimi utemeljuje takšno odločitev. Pravilo o obrazložitvi »igra ključno vlogo« [performs a vital mission], *United States v. Jackson*, 417 F.2d 1154, 1156 (D.C. Cir. 1969), in sicer »tako za pritožnike kot za pritožbeno sodišče« (id, ter *US v. Wheeler* 795 F.2d 839 (9th Cir. 1986)). Samo če je odločitev prvostopenjskega sodišča dovolj temeljito obrazložena, lahko pritožnik na prizivnem sodišču sploh doseže odpravo pripora (»only if provided with reasons for the district court's decision can an appellant intelligently renew a bail motion in the court of appeals« *Wheeler*, id). Obenem brez navedb konkretnih ugotovitev prizivno sodišče ne more učinkovito preizkusiti odločitve o priporu (»without specific findings, we cannot effectively and efficiently review a bail motion decision. See *United States v. Affleck*, 765 F.2d 944, 954 (10th Cir. 1985); *United States v. Stanley*, 469 F.2d 576, 584 (D.C. Cir. 1972)«, *Wheeler*, id). Pri tem morajo biti razlogi za odločitev prvostopenjskega sodišča dovolj temeljito razloženi, saj zgolj navedbe oziroma ocene v obliki zaključkov ne zadostujejo (»Moreover, a district court's reasons for its decision must be adequately explained; conclusory statements are insufficient. See *Stanley*, 469 F.2d at 585 (judge must fairly explain ruling so that it may be intelligently reviewed); *Fields*, 466 F.2d at 121 (reasons must be stated with particularity); *United States v. Thompson*, 452 F.2d 1333, 1336 n. 7 (D.C. Cir. 1971) ("A mere parroting of the provisions of the applicable statute is not an adequate substitute for a full statement of reasons."), cert. denied, 405 U.S. 998, 92 S.Ct 1251, 31 L. Ed. 2d 467 (1972); *United States v. Manarite*, 430 F.2d 656, 657 (2d Cir. 1970) (extensive colloquy without a concluding statement of reasons for decision insufficient)«, *Wheeler*, id). Če prvostopenjsko sodišče torej ključnemu pravilu o dovolj utemeljeni obrazložitvi v zadevah pripora ne zadosti, zvezna prizivna sodišča takšne prvostopenjske odločitve razveljavijo, glej *United States v. Wong-Alvarez*, 779 F.2d 583, 585 (11th Cir. 1985); *United States v. Bishop*, 537 F.2d 1184, 1185-86 (4th Cir. 1976); *United States v. Briggs*, 472 F.2d 1229, 1230 (5th Cir. 1973); *Jackson*, 417 F.2d at 1156-57; *Wheeler*, id.

[8] Znova gre za primer golega zaključka (t.im. »conclusory statements«), ki stoji sam zase in kot tak (še) ni zadosten (»are insufficient«). Temeljiti mora - in to je bistveno - na konkretno obrazloženih razlogih zanj, glej prejšnjo opombo.

[9] Poleg tega jih navajam primeroma; ne gre za edine tovrstne kršitve.

⇒

Vrsta zadeve:

ustavna pritožba

Vrsta akta:

posamični akt

Vlagatelj:

Milko Novič, Ljubljana

Datum vloge:

26. 4. 2017

Datum odločitve:

6. 7. 2017

Vrsta odločitve:

sklep

Vrsta rešitve:

zavrženje

Objava:**Dokument:**

US31172